

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

19.10.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Единният банков надзор може да се окаже незаконен

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213730_%D0%95%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2+%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B7%D0%BE%D1%80+%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%B5+%D0%B4%D0%B0+%D1%81%D0%B5+%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B6%D0%B5+%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD

Планът за създаването на единен банков надзор за еврозоната е незаконен. Това показва становище по идеята, която би трябвало да подпомогне преодоляването на дълговата криза, пише Financial Times. Документ от правен съветник на Европейския съвет показва, че така замисленият надзор е „извън правомощията” на Европейската централна банка. Заключение на експертите е, че без промяна на договорите за ЕС би било невъзможно въвеждането на подобни регулации. Освен това страните извън еврозоната, които ще искат да се включат в новата регулаторна система, няма да могат да го направят. От правна гледна точка те няма да могат да гласуват по всички решения на ЕЦБ, което е основно изискване на страни като Швеция и Полша например, допълва FT. Миналия месец шведският финансов министър бе категоричен, че плановете на ЕК са неприемливи. Не можем да допуснем да сме под надзора на институция, в която нямаме права да гласуваме, а в същото време тя ще решава как да се харчат парите на нашите данъкоплатци, обясни Андерс Борг. Според дипломати различните правни мнения биха могли да задълбочат притесненията на някои страни членки.

✓ Икономисти препоръчват да отпадне прагът за минимална заплата

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213749_%D0%98%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8A%D1%87%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D0%B4%D0%B0+%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D0%B5+%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B3%D1%8A%D1%82+%D0%B7%D0%B0+%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D0%B0%D1%82%D0%B0

Не е необходимо праговете за минимална работна заплата и минимален осигурителен доход да се определят административно, а това да се решава по пазарен път, смятат икономистите от Института за пазарна икономика (ИПИ). Мнението на Калоян Стайков е, че не би трябвало и колективните трудови договори да са задължителни. Тази си теза обаче те обосноваха единствено с факта, че за някои райони на страната или дейности задължителните стойности на посочените показатели са високи.

От ИПИ пресметнаха, че спрямо предкризисната 2008 г. досега работните места у нас са намалели общо с около 450 хил. броя. Спадът продължава през тази година, а и през следващата, макар и с по-бавен темп. За да се обърне негативната тенденция на пазара на труда и новооткритите работни места отново да станат повече от закритите, е необходимо ръстът на БВП да е над 2% - а оптимистичният сценарии за 2013 г. е той да е 1.6%-1.9%, отбеляза Петър Ганев. Наблюденията на ИПИ показват, че за последните 4 години най-много работни места (над 20%) са закрити в областите Смолян и Хасково, докато единствено в Търговище сега има повече работни места отпреди няколко години. Същевременно обаче, въпреки намалението на броя на заетите, общите приходи в бюджета от подоходния данък от работещите граждани растат. Спрямо 2009 г. те са се увеличили бруто с 26%, а в реално изражение, като се има предвид инфлацията – с 15%. А това на практика в голяма степен се дължи именно на вдигането на минималната работна заплата и на осигурителния доход. От ИПИ не можах да обяснят как биха се вдигнали общите приходи от подоходния данък при настоящата висока безработица, ако отпаднат изискванията за минимална заплата и съответно се допусне още по-голямо понижение на доходите на населението.

✓ ИПИ: Бюджет 2013 г. трябва да е балансиран, а не с дефицит от 1.3%

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213741_%D0%98%D0%9F%D0%98%3A+%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82+2013+%D0%B3.+%D1%82%D1%80%D1%8F%D0%B1%D0%B2%D0%B0+%D0%B4%D0%B0+%D0%B5+%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%2C+%D0%B0+%D0%BD%D0%B5+%D1%81+%D0%B4%D0%B5%D1%84%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%82+%D0%BE%D1%82+1.3%25

Държавният бюджет за 2013 г. би трябвало да е балансиран, т.е. да няма дефицит, коментира икономистът Петър Ганев на пресконференция, на която Институтът за пазарна икономика (ИПИ) представи основните параметри на т.нар. алтернативен бюджет, изготвен от института. Според икономистите от ИПИ, вече би трябвало кабинетът да стигне до балансиран бюджет, а не да се предвижда дефицит до 1.3% от брутният вътрешен продукт (БВП) в Бюджет 2013 г., каквото беше заложено и за тази година. По думите на Ганев това е една от основните предпоставки да има забележим икономически растеж, а не минимален, какъвто се очаква за тази и следващата година.

За да се постигне обаче бездефицитен бюджет, е необходимо да се предприемат някои важни мерки, като свиване на административните разходи с около 10%, ограничаване на държавните субсидии за някои фирми, премахване на данъчните преференции за туризма и др. Ганев отбеляза, че въпреки кризата бюджетните разходи растат и за следващата година се предвижда те за пръв път да надвишат 30 млрд. лева.

От ИПИ считат, че осигуряването за пенсия чрез НОИ не би трябвало да е задължително, а работещите да могат да избират осигуровки чрез НОИ или лична пенсионна сметка. При здравното осигуряване пък е време да се премахне монополът на НЗОК и част от вноските да могат да се внасят в частни здравни фондове.

По разчети на ИПИ, за средна класа у нас може условно да се приемат хората с месечни доходи между 500-2500 лв., които са около 1.2-1.3 млн. човека. Както се вижда, посочените доходи са далеч по-ниски от тези на средната класа в страните от Западна Европа.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ И сега сметката

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/18/1928689_i_sega_smetkata/

Най-голямата "поръчка" в сметката на българските граждани е за пенсии – по 1081 лв. на човек за 2013 г. Това е цифрата, посочена в шеговитата касова бележка, с която от Института за пазарна икономика (ИПИ) представиха тезата си: твърде голямата данъчна тежест и малкото право на избор товарят средната класа в България и ограничават растежа на икономиката. Това е част от алтернативния на правителствения бюджет, който неправителствената организация изготвя вече десета година.

От ИПИ дефинираха средната класа в страната като хора с официални трудови доходи между 500 и 2500 лв. Според данни от Националната агенцията за приходите и Националния осигурителен институт в България това са около 1.2 млн. души.

Икономистите са направили изчисления, според които държавата може да събере с 1.4 млрд. лв. по-малко в сравнение с правителствените планове, което е близо 2% от прогнозирания БВП за догодина. В същото време обаче бюджетът може да излезе на минимален излишък от 29 млн. лв., докато правителственият проект е за дефицит от 1.1 млрд. лв.

Макар и някои от предложенията на икономистите от организацията да са по-крайни, те очертават възможни сценарии за това как държавата би могла да насърчи заетостта и растежа с реформи и минимален излишък.

Със заетост към прогрес

Една от радикалните препоръки на икономистите от ИПИ е премахване на минималната работна заплата и минималните осигурителни прагове. Последните са административна тежест за бизнеса особено в някои градове, където тяхното ниво е над средната заплата по изчисления на института (виж. графиката). Спорен по думите на Калоян Стайков от ИПИ е и аргументът, че целта на тяхното увеличаване е изсветляване на икономиката. "В строителството, където всички оценки сочат, че сивият сектор и укритите доходи са най-значителни, осигурителните прагове растат най-бавно, а в болниците, където трудовите разходи са прозрачни, праговете се увеличават най-значително. Това ясно показва, че смисълът на праговете да се изсветлява сивата икономика е подменен и те са нормативна мярка за увеличаване на доходите, която възпрепятства развитието на бизнеса", обясни той.

Както констатираха в началото на месеца и експертите от Международния валутен фонд, минималните доходи по браншове могат да бъдат пречка за наемането на млади и по-нискоквалифицирани работници в селските райони, тъй като техният ръст означава реално увеличение на разходите за работодателите. Тази година обаче все пак беше първата, през която не бяха разпрострени административни увеличения на минималните прагове в секторите, където не беше постигнато споразумение. Така правителството подсигури, че увеличенията няма да повлияят негативно на пазара на труда.

Друга препоръка на икономистите от ИПИ е да бъдат облекчени условията в колективните трудови договори, а след това тази форма на договаряне постепенно да бъде премахната. Едно от странните условия в колективните договори, което ограничава гъвкавостта на работодателите, например е да не бъдат назначавани нови служители, ако в дружеството има кандидати, които могат да заемат позицията.

Път с предимство

Държавата е изгубила около 300 милиона лева само през 2011 г. от различни данъчни преференции, заложили в законодателството. Това заключиха от ИПИ в свой доклад, който публикуваха в контекста на дебата за облагането на лихвените доходи от депозити и капиталовите печалби. Те повториха данните в рамките на подготовения от тях алтернативен бюджет. 108 млн. лв. повече приходи могат да дойдат, ако се премахне преференциалната ставка от 9% ДДС за туристическите услуги и бъде приравнена със стандартната - 20%. На земеделските производители пък е преотстъпен над 60 млн. лв. данък за миналата година, което също означава по-малко приходи в бюджета. Всяка година се отпускат и квоти за ваучери за храна, като за 2013 г. сумата беше увеличена от 180 до 200 млн. лв. Това са на практика необлагаеми доходи, които работодателите предоставят на служителите си под формата на купони, и от тях държавата ще загуби 20 млн. лв. през следващата година.

Няма структурни реформи, администрацията и програмите са същите, е заключението на икономистите от ИПИ. "Бюджетът често е копи-пейст от предни години, различни са само числата", каза Петър Ганев от ИПИ. Един от примерите е пенсионната система. Нейният хроничен дефицит се дължи на това, че тя просто е устроена да бъде финансирана от държавата, обясниха от неправителствената организация. 60% от разходите за пенсии се финансират от данъци, което се равнява на над 4 млрд. лв. годишно според изчисленията на икономистите. Общият размер на

изхарчените за пенсии пари вече достига почти 10% от БВП. От института направиха и предложение за реформа – на работещите да се даде право на избор дали да се осигуряват в НОИ или в лична пенсионна сметка.

Съкращения в разходите на бюджета пък може да дойдат например от намаляването на субсидиите за земеделски производители и железопътен транспорт с 25% от планираното и на плащанията за заплати и издръжка в администрацията с 10%, предлагат от ИПИ. Друго предложение за балансиран бюджет е държавните служители, военните и полицаите да започнат да се осигуряват сами, а не от държавата, както и да бъде ограничен броят на заплатите, които те получават като компенсация при пенсиониране.

Други две предложения, които дават от института, са да бъде премахнат данъкът върху дивидентите, който в момента е 5%, а този върху доходите на едноличните търговци да се намали от 15 до 10 на сто.

Плоският данък да остане

Икономистите от ИПИ посочиха плоския данък като единствения, приходите от който са отбелязали ръст и по време на кризата, докато през 2009 и 2010 г. общите данъчни приходи спадаха. Според техните данни приходите от облагане на доходи на физическите лица с плосък данък са се увеличили реално с 15% през 2011 г. спрямо предкризисната 2008 г., и то в условията на намаляваща заетост. Само до август 2012 г. те са нараснали с 95 млн. лв. по данни на икономистите от организацията. Въвеждането на прогресивен данък по думите им ще увеличи данъчната тежест и ще намали приходите в бюджета поради заради укриване на доходи и посивяване на икономиката. Тези данни те представиха във връзка с идеята на финансовия министър Симеон Дянков да се преразгледа действащата данъчна система и да се въведе прогресивен подоходен данък в бъдеще.

✓ Лихвите по разплащателни сметки остават необлагаеми

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/2012/10/18/1928739_lihvite_po_razplashtatelni_smetki_ostavat_neoblagaemi/

Доходите от лихви по разплащателни сметки на физически лица ще останат необложени, но за всички останали данък ще има от догодина. Това решиха депутатите от бюджетната комисия към парламента, която прие на първо четене промените в данъчните закони за 2013 година.

Става въпрос за сметки на физически лица по дебитни карти, от които средствата се теглят свободно по всяко време и нямат срок, а по тази причина лихвите по тях са изключително ниски – под един процент на година. По тези сметки се превеждат най-често заплати и социални помощи.

Възможно, но неизгодно

Председателят на бюджетната комисия и депутат от ГЕРБ Менда Стоянова призна, че хората може да внесат по разплащателни сметки големи суми и лихвите от тях да останат необлагаеми. От това обаче няма да имат изгода, защото необложеният лихвен доход ще е по-малък, отколкото този след облагане с данък на лихвата в стандартен депозит. Стоянова заяви също, че до момента не е работено по облагане на печалбите от хазартна дейност. По тази причина още не е ясно дали данък ще се плаща върху брутната печалба, или преди облагането ще се приспада сумата на губещите залози, които физическото лице е направило.

Дебатът по данъчните закони мина в условията на жестоки критики от страна на опозиционните партии и с частична критика от независимите депутати. Представители на ДПС, БСП и "Синята коалиция" обвиниха правителството в липса на кураж да признае истинските проблеми – че икономиката не върви и затова опитват да изпълнят предизборните си обещания с трикове.

Като некоректно поведение представителите определиха внасянето на проектобюджета в парламента миналия петък, което се случи в края на работния ден, без традиционната церемония, при която финансовият министър и председателят на Народното събрание се срещат и държат речи пред депутатите и пресата.

Освен това всички данъчни закони ще бъдат променени с поправки от преходните и заключителни разпоредби на Закона за данъка върху добавената стойност. Това също бе определено като опит всички спорни моменти да се обединят в един законов акт с цел да се избегнат подробни дебати и да няма възможност опозицията да критикува политиката на управляващите.

Опозицията: Нещата стават все по-потайно

"Колкото повече приближава края на мандата, ГЕРБ правят все по-потайно нещата. Бюджетът бе внесен в петък вечерта, сега с един законопроект се променят всички данъчни закони, няма да има дискусия и така ще се претупат всички промени по данъчното законодателство", заяви депутатът от БСП Румен Овчаров. Критиките на опозицията бяха, че облагането на лихвените доходи не е принципно решение, а опит да се покрие нуждата да се финансират предизборните обещания.

Румен Овчаров попита защо управляващите не предвиждат облагане на капиталовите печалби от фондовата борса и доходите от аренда. Йордан Цонев от ДПС пък бе категоричен, че така държавата посяга на един съзнателно необложен доход, който е бил освободен от данъци, за да стимулира натрупването на богатства на българите.

Предложенията на правителството не бяха защитени с изказване от нито един депутат на ГЕРБ, но представителите на управляващата партия единодушно ги подкрепиха при гласуването.

Единствен в полза на новите данъчни закони думата взе заместник-министърът Владислав Горанов, който агресивно разкритикува опозицията, че изброява несъстоятелни аргументи. "Искам да се извиня за многото шуротии, изречени в дебата, някои от тях от политическа целесъобразност. Не можах да разбера защо от базата за облагане трябва да се изключат лихвите. Чух теоретични постановки, но не разбрах защо доходът от лихви е този доход, който не трябва да е предмет на облагане", коментира заместник-министърът.

Той заяви също, че ако се залага необлагаем праг на лихвените доходи, той може да се въведе само като част от

цялостно преразглеждане на данъчната система и въвеждането на необлагаем доход, което на практика ще премахне съществуващия плосък данък, а ГЕРБ е против това.

[Вестник Сега](#)

✓ В данъчната декларация все пак ще се обявяват доходите от лихви

<http://www.segabg.com/article.php?id=620483>

Управляващите продължават упорито да налагат идеята си да има данък върху доходите от лихви от депозити и влогове, макар да не са изчистили детайлите около въвеждането и събирането му и всеки ден променят идеите си. Вчера стана ясно, че въпреки уверенията на финансовото министерство, че доходите от лихви няма да се декларират, част от българите все пак ще трябва да ги обявят в данъчните си декларации. Задължение за деклариране на парите от лихви ще има за всички българи, които получават доходи извън възнагражденията си по трудово правоотношение, обяви председателят на парламентарната комисия по бюджет и финанси Менда Стоянова. Въвеждането на данъка бе одобрено вчера на първо четене в ресорната парламентарна комисия единствено с гласовете на ГЕРБ.

Според Менда Стоянова логиката на подаване на декларация върху получени доходи извън трудовите е те да бъдат изравнени на годишна основа. По тази причина според Стоянова в декларацията няма как да не фигурира и доходът от лихви. Досега версията бе различна - финансовото министерство обясняваше, че данъкът върху лихвите е окончателен и банките ще го удържат при всяко начисляване и ще превеждат парите накуп в НАП, за да опазят банковата тайна за наличности по сметките. Опасенията са, че при деклариране на дохода от лихвите данъчните ще могат да се ориентират косвено и за размера на депозитите.

При последната данъчна кампания приходната агенция очакваше около 500 000 българи да подадат декларация за доходите си. Не е ясно дали изискването занапред в нея да влизат и доходите от лихви няма да създаде двоен аршин спрямо хората, които не подават данъчна декларация и за които НАП няма да има ориентир какви са депозитите и влоговете им.

Срещу въвеждането на данъка върху лихвите по депозити и влогове вчера се обявиха всички опозиционни партии. От ДСБ са принципно против въвеждането на нови данъци и настояват, ако такъв ще има, да бъде въведен необлагаем праг за дребните вложители. Според Йордан Цонев от ДПС отсъствието на такъв данък в момента, както и въвеждането на плоския данък отчитат ниските доходи в страната и са в резултат на желанието в домакинствата да остане повече разполагаем доход. Румен Овчаров от Коалиция за България изтъкна, че управляващите няма да съберат планираните от данъка приходи от 120 млн. лв., защото лихвите по спестовни и детски влогове са 1.5%, а по депозитите вече падат под 4%. Според зам. финансовия министър Владислав Горанов нито един от тези аргументи не е принципен, защото не отговаря на въпроса защо точно този доход следва да е необлагаем. И Горанов, и Менда Стоянова бяха категорични, че въвеждането на необлагаем праг е изключено, защото противоречи на принципа на плоския данък и по същество е стъпка към прогресивно облагане на доходите.

Депутатите вчера изобщо не коментираха факта, че данъкът върху лихвите по депозитите и влоговете, който според правителството ще е 10%, не е уточнен в предложените промени в закона. Ставките за окончателни данъци, какъвто ще е новият налог по лихвите, са различни. Доходите от дивиденди например се облагат с 5% данък вместо традиционния десетък. 7% е данъкът върху доходите от изтекли застраховки "Живот" с продължителност на договора над 15 г. Ставката за повечето окончателни данъци е 10%, но в текста в закона изрично е уточнено за кои доходи важи тя, а с промените новият данък не е добавен в списъка.

Малко вероятно е между първо и второ четене на данъчните закони да бъдат въведени двата допълнителни налога, за които заговори финансовият министър Симеон Дянков - върху печалби от борсата и печалби от тото и хазарт. Според Менда Стоянова въвеждането на данък върху печалбите от хазарта изисква цялостна промяна на налога, защото в момента държавата облага общия размер на направените облози и въвеждането на данък върху печалбите е второ облагане. Въвеждането на данък върху доходи от фондовата борса пък ще генерира малко приходи заради ниските обеми и може да разклати капиталовия пазар.